

Kysučan, Lubor

Jarmila Bednaříková, illustris femina bona, dicendi perita

Graeco-Latina Brunensia. 2012, vol. 17, iss. 2, pp. [5]-7

ISSN 1803-7402 (print); ISSN 2336-4424 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126013>

Access Date: 23. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

JARMILA BEDNAŘÍKOVÁ,
ILLUSTRIS FEMINA BONA, DICENDI PERITA

Antická, původně snad Catonem Starším zformulovaná a Senekou tradovaná zásada „vir bonus, dicendi peritus“ nám sděluje, že intelektuál nemá být jen dobrým profesionálem ve svém oboru, ale i mravně pevným a dobrým člověkem. Neměla by platit jen pro řečníctví, které v dnešní době stále silnějších a navzájem se překřikujících elektronických médií hraje zlomek své úlohy, jakou zastávalo v klasické antice, ale třeba i pro akademickou práci, jež si, zaplať Pán Bůh, aspoň zlomek své vážnosti snad ještě zachovala. Připomíná nám akademikům, že máme být nejen spolehlivými specialisty, ale i vlídnými, otevřenými lidmi, kteří druhé – včetně tzv. laiků – provázejí na cestě poznání, inteligentními a svobodnými občany, kteří se nemají opevňovat jen v knihovnách, ale vyjít i ven do veřejného prostoru, angažovat se v něm a usilovat o jeho kultivaci. Když jsme se s kolegy na sklonku osmdesátých let coby ještě studentici více než zelení poprvé setkali s Jarmilou Bednaříkovou v jednom výběrovém semináři, podvědomě jsme velmi brzy začali tušit, že tato tichá, skromná a milá žena právě takovým člověkem je. Člověkem, který na rozdíl od tolika lidí, žel i akademiků, žije myšlenkami, usilováním o poznání, empatií ke světu a druhým lidem, nikoliv vlastním egem. I bez ostrých loktů je nepřehlédnutelnou renesanční osobností. A ti z nás, kdo měli to štěstí, že ji od té doby mohou poznávat i jako kolegové, spoluautoři a vyučující na společných seminářích, si o všech těchto jejích dobrých vlastnostech mohou den za dnem dělat obrázek stále přesvědčivější.

V případě jubileí slavených dámami bonton káže nezmiňovat věk. U kolegyně Jarmily bychom tuto zásadu mohli bez uzardění porušit. Její výročí je sice už natolik ctihodné, že si zasluhuje sborník, který právě držíte v ruce, avšak v naší stále mládnoucí době určitě ne tak vysoké, aby bylo důvodem k velevázným panegyrikům, které živého člověka proměňují v klasickou bustu. Nicméně na svůj dosavadní věk toho Jarmila stihla za dva životy. Nejen obvyklé akademické grady před jménem a za jménem, ale především to, co je za nimi – spoustu práce organizační, pedagogické, badatelské.

Bezpočet publikací odborných i popularizačních, především z oblíbených oblastí jejího zájmu – pozdní antika, stěhování národů, christianizace barbarů, římské právo, germánské zákoníky, etické hodnoty starověkých kultur, Arabové v antice, sakrální království. Za všechny připomeňme jen *Stěhování národů* (2003, celkem už tři vydání), *Stěhování národů a Východ Evropy* (2006 – společně se Zdeňkem Měřinským a Alešem Homolou, celkem už dvě vydání) a *Frankové a Evropa* (2009), které se dočkaly nejen značného čtenářského ohlasu, ale i několika akademických i nakladatelských cen (Cena rektora MU za rok 2006, Cena vydavatelství Vyšehrad za rok 2003). Poslední autorčinou novinkou z její už zavedené „vyšehradské“ řady, je kniha *Attila. Hunové, Řím a Evropa* (2012). Cenným vkladem veškerého Jarmilina psaní je vzácná schopnost i vysoce odbornou tematiku přístupnou a čtivou formou podat vzdělanému laickému čtenáři se zájmem o dané téma. Namísto spíše suchopárného středoevropského stylu založeného na německé tradici mají její knihy blíže k anglosaskému způsobu psaní, v němž se maximální odbornost snoubí s kultivovaným esejistickým stylem. Jarmila Bednaříková navíc ve svém stylu psaní nezapře, že vedle odborných knih je i autorkou učebnice, knížky pohádek, povídkových sborů, novely a historického románu. Její texty se čtou se zatajeným dechem jako zdařilá detektivka, neboť autorka ví, že historie je především silný příběh, nikoliv postmoderní tlachání a těkání.

Jako jedna z našich bezesporu nejvýznamnějších specialistek na dějiny starověku se stala matkou zakladatelkou jediného samostatného studijního oboru dějiny starověku (včetně doktorského studia) v ČR. To, co jsme tiše mohli závidět velkým rakouským, německým i britským univerzitám, se tak díky její neúnavné pílí a cílevědomosti a obětavé pomoci jejích kolegyně z Ústavu klasických studií stalo realitou i na brněnské univerzitě. A třebaže dějiny starověku dnes určitě nepatří k nejsnáze směnitelnému zboží na trhu práce, na nedostatek studentů si rozhodně stěžovat nemůže. Zřejmě (naštětí) i dnešní studenti umějí přečíst lidi stejně tak, jak se to snad dařilo nám ...

Jarmila je totiž člověk, který má vzácný dar spojovat protiklady a překonávat bariéry – mezi obory, lidmi, světy. Působí ve velkém městě a přitom je doma ve svém rodném Kyjově, jemuž zachovala lásku a věrnost hodnou patriota v nejlepším smyslu tohoto slova. A dokazuje tak, že být svázan s malým městem vůbec nemusí znamenat maloměstské obzory. Vystudovala tři různé obory – latinskou filologii, historii, archeologii – a ve své vědecké práci a knihách dovede využívat a propojovat poznatky ze všech tří způsobem vytvářejícím živý a barvitý obraz minulosti. Stejně tak dovede jejich specializované poznatky vděčně tlumočit ve zcela jiném kontextu

v oblíbených seminářích na Fakultě sociálních studií MU. Ve své literární činnosti je doma ve všech žánrech – od přísně exaktní odborné studie a vědecké monografie přes popularizační články až po pohádky, povídky i román. Především však díky svému laskavému nadhledu dovede bourat předsudky, schémata a stereotypy – a to nejen ve vztahu k historii, nýbrž i současnosti, ve vztazích mezi lidmi a jejich odlišným viděním světa.

Jedinou oblastí jejího zájmu, kde to Jarmila „nedotáhla daleko“, je politika. Nikoliv však pro neschopnost, ale pro svou slušnost, zásadovost a dnes opět stále vzácnější kuráž jít proti proudu. Ale i tak dokázala po dvě volební období být prospěšná svému městu v rámci kyjovského zastupitelstva a stejně tak rozvážně kormidlovat Akademický senát FF MU v dobách pro fakultu nelehkých. Nemluvě o neúnavné redakční práci, přednáškové a spolkové činnosti a bezpočtu dalších kulturních a občanských aktivit pořádaných městem, knihovnami, muzei, školami, nakladatelstvími a církví.

Na tomto místě kolegyni Jarmile přejme, ať jí ani nadále neopouštějí ony vsutku božské dary, jako jsou smysl pro humor, tvořivost a imaginace, které jí byly dány v míře vrchovaté, a ať stále i v jejím případě platí, že duch vane, kam chce. Nám všem pak přejme její neutuchající přátelství, kolegiální a co nejvíce společných setkání a darů jejího tvůrčího ducha v podobě mluvené i psané.

Lubor Kysučan

